

Lowie Brink, *De wereld tussen twee stokken. 50 schoolwandkaarten uitgerold* (Zwolle 2024) WBOOKS, 208 blz., €29,95

Vanaf 1820 zijn in Nederland ongeveer 1250 verschillende schoolwandkaarten in het onderwijs gebruikt. De kaarten tussen twee stokken werden beschouwd als gebruiksvoorwerpen, er werd dus gemakkelijk mee omgegaan en de meeste zijn versleten en weggegooid. Musea, archieven en bibliotheken hebben ze niet verzameld, maar historisch-cartograaf Lowie Brink wél. Hij beschrijft met 50 voorbeelden hoe bruikbaar de schoolwandkaart was in het onderwijs. Ze behandelen zeer diverse geografische, economische of historische thema's. De oudste is een kaart van Europa die C. en W.C. van Baarsel in 1825 maakten voor de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Interessante voorbeelden van historische schoolwandkaarten zijn die van geschiedenisleraar C.J.P. Kars uit 1953 over de kruistochten, en die waarop hoogleraar zendingsgeschiedenis A.M. Brouwer in 1930 de dynamiek van de zending in Nederlands-Indië ver-

beeldt. De koloniale geschiedenis was een populair onderwerp, maar kon ook tot rumoer leiden. Dat gebeurde met de kaart die P. Eibergen maakte van Indonesië dat aanvankelijk officieel, en dus ook op zijn kaart, kort de Verenigde Staten van Indonesië heette, maar in 1950 de Republiek Indonesië werd. Eibergen dacht dat hij zijn kaart goed had aangepast tot een Kamerlid van de ARP eiste dat zijn kaart uit de scholen verwijderd zou worden: Nieuw-Guinea had dezelfde kleur als Indonesië, en dat kon de onjuiste en onwenselijke indruk wekken dat het aan dat land was overgedragen. *De wereld tussen twee stokken* is meer dan een geschiedenis van de schoolwandkaart. Brink vertelt bij zijn representatieve voorbeelden ook welke dilemma's de veranderingen in de wereld voor makers en docenten konden opleveren, en hoe die daarmee

omgingen. Het boek stipt daarmee dus ook aan hoe de kaarten in de klas werden gebruikt. Bij iedere kaart vermeldt een kadertekst het thema, het jaar, de uitgever en de schaal, maar ook wie de makers waren en de mensen die er commentaar op gaven.

